

USAID
AMERİKANYŇ HALKYNYŇ
ADYNDAN

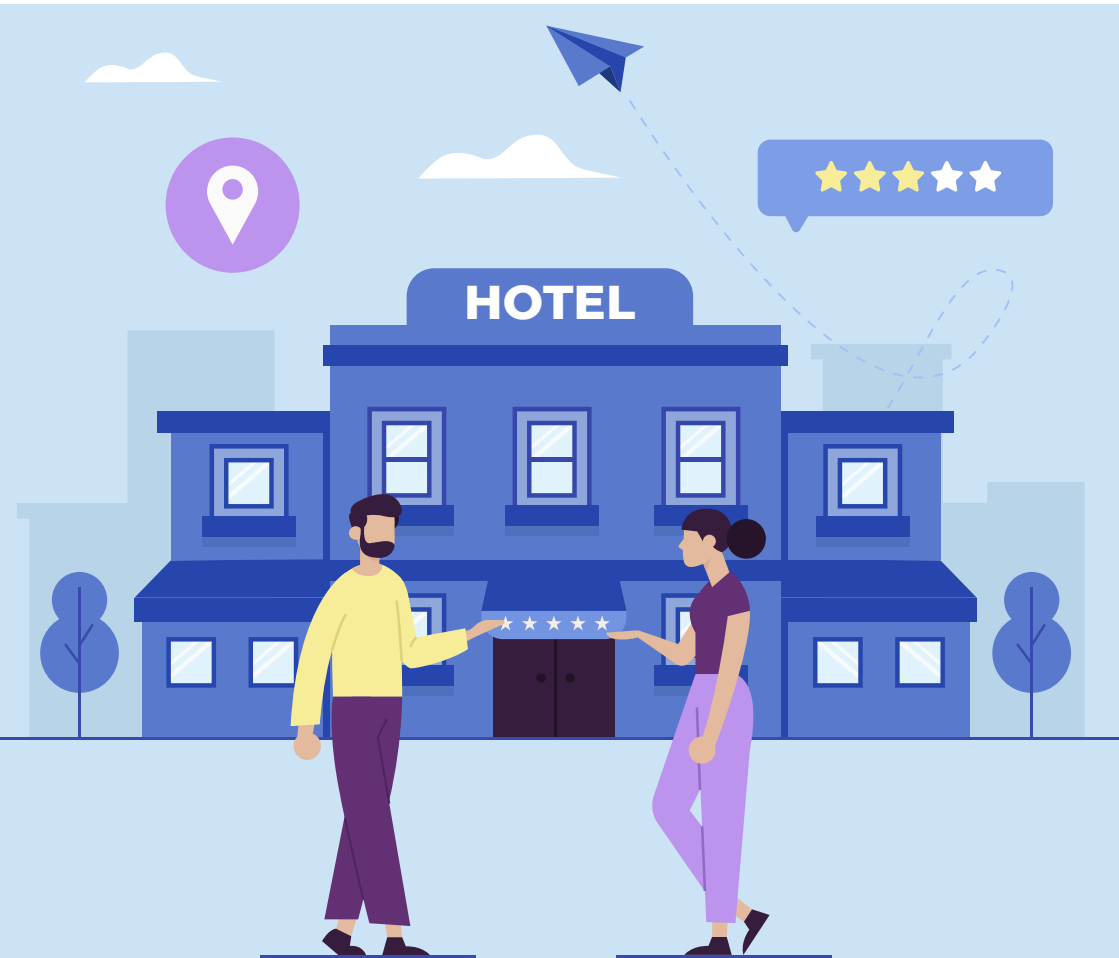
UNODC
United Nations Office on Drugs and Crime

WINROCK
INTERNATIONAL

MYHMANHANA IŞGÄRLERI ÜÇIN ADAM SÖWDASYNYŇ ÖŇÜNI ALMAK BOÝUNÇA MAGLUMAT BERIJI

GOLLANMA

GOLLANMANYŇ

MAZMUNY

Bu maglumat beriji gollanmada işgärleriňiziň adam söwdasy barada habardarlygyny ýokarlandyrmaga we maglumat bermäge ýardam edip biljek maslahatlar we serişdeler hödürlenýär. Şeýle hem bu gollanmada gulluk otaglarynda işleýän dört topar işgärleriňiz üçin adam söwdasy barada duýduryş belliklerini öz içine alýan plakatlar bardyr:

- Myhmanhanalaryň we hostelleriň işgärleri
- Tehniki işgärler, hyzmat edýän işgärler, şol sanda otaglara hyzmat edýän işgärler
- Konsýeržler, goş daşajýylar, hasaba alyş bölüminiň, gorag gullugynyň işgärleri we awtoulaglary duralgalara ýerleşdirýän işgärler
- Ýymite we içgilere jogapkär işgärler

“ADAM SÖWDASY” BARADA DÜŞÜNJE

Adam söwdasy ezmek ýa-da gazanç etdirmek üçin jynsy gatnaşyga mejbur etmek maksady bilen adam/adamlar babatynda güýç ulanmaklygy, kezzapçylygy ýa-da zorluk ulanmaklygy öz içine alýar.

Adam söwdasynyň dürli görnüşleri bar:

- Jyns gatnaşyk söwdasy
- Jynsy taýdan ekspluatirlemek maksady bilen adam söwdasynyň pidalary manipulirlenilýär ýa-da gazanç etdirmek maksady bilen olar jynsy gatnaşyklaryna girmäge mejbur edilýär.
- Öý gulçulygy
- Öý gulçulygynyň pidalary üzňelikde işlemäge we eneke, öý hyzmatçysy ýa-da öý kömekçisi hökmünde işläň bolup, köpçülikden gizlenmäge mejbur bolýarlar.

ADAM SÖWDASY WE MYHMANHANA PUDAGY

Adam söwdasy bilen meşgullanýanlar köplenç myhmanhanalar tarapyndan hödürlenýän gizlinlik we adyny belli etmezlik ýagdaýyndan peýdalanýarlar. Olar hiç kime bildirmän hereket edip bilýärler, sebäbi myhmanhananyň işgärleri we myhmanlary adam söwdasynyň alamatlaryndan habarsyz bolýarlar. Mejburi zähmetiň pidasy bolan işgärleriňiz hem bolup biler. Eger-de dahylsyz adam, ýagny, üçünji tarap başga bir şahsyýetiň adyndan işe girmek üçin ýüz tutan bolsa ýa-da işgärler öz aýlyk haklaryny özleri almaýan bolsa, onda bu ýagdaýlar adam söwdasynyň alamatlary bolup biler.

ADAM SÖWDASYNYŇ ÖŇÜNI ALMAK ÜÇİN MEN NÄME EDIP BILERIN?

Adam söwdasynyň alamatlaryny bilmeli.

Öz ulgamyňyzda adam söwdasy baradaky habarlara we faktlara seslenmek üçin jogap ediş meýilnamasyny saklamaly.

Adam söwdasynyň pidalaryna kömek berýän gulluklar bilen hyzmatdaşlyk etmeli.

Adam söwdasynyň alamatlaryna has gowy düşünmekleri we ýüze çykaryp bilmekleri üçin işgärlere yzygiderli tälim bermeli.

Bu gollanmadaky maglumat býulletenlerini öz işgärleriňize we / ýa-da kärdeşleriňize paýlamaly.

MYHMANHANALARYŇ WE HOSTELLERIŇ IŞGÄRLERI ÜÇIN ADAM SÖWDASYNYŇ ALAMATLARY

Wezipe borçlarynyň çäklerinde müşderiler barada dürli maglumatlara eýe bolýandyklary sebäpli myhmanhanalaryň we motelleriň işgärleri adam söwdasynyň ýüze çykýan alamatlaryny has gowy tanap bilerler. Mundan başgada, myhmanhanalaryň işgärleri adam söwdasy bilen meşgullanýanlar we adam söwdasynyň pidalary bilen gönüden-göni ýa-da gytaklaýyn aragatnaşykda bolup biler.

UMUMY ALAMATLAR

Adamlar aşakdaky alamatlary görkezip biler:

- Gorky, ynjalyksyzlyk, dartgynlylyk, diýen edijilik we/ýa-da tolgunmak alamatlary.
- Fiziki zorlugyň we/ýa-da saklanmagyň alamatlary.
- Söz bilen haýbat atylmagyň, emosional zorlugyň we/ýa-da kemsidiji çemeleşmäniň alamatlary.
- Ýeterliksiz iýmitlenmegiň, ýaramaz arassaçylygyň, ýadawlygyň, uky ýetmezçiliginiň, bejerilmedik keselleriň, şikesleriň we/ýa-da adaty bolmadyk hereketleriň alamatlary.
- Erkin hereket edip bilmeýärler ýa-da hemişe gözegçilik astynda bolýarlar.
- Beýleki adamlara seretmekden we aragatnaşyk etmekden gaça durýarlar.
- Puluny ýa-da şahsyýetini tassyklaýan resminamasyny ulanmakda ygtyýary ýok.
- Ýaşyna görä geýinmezlik, ýa-da töweregindäki adamlar bilen deňeşdireniňde hili boýunça has pes derejedäki egin-eşikleri geýinýär.

- Olaryň el goşlary az ýa-da asla ýok diýen ýaly, meselem el goşlary ýa-da beýleki sumkalar.
- Köpçülikde özünden has uly “oglan” ýa-da has ýaşy uly erkek adamlaryň ýanynda görünýär.

Ýokarda görkezilen alamatlaryň haýsy hem bolsa biriniň bolmagy, adamyň adam söwdasynyň pidasy bolandygyny aňlatmaýar. Karar berlende işgärler ýagdaýlaryň hemmesini göz önünde tutmalydyrlar.

ADAM SÖWDASY BABATYND A ŞÜBHE DÖRÄNDE SIZIŇ ETMELI HEREKETLERIŇIZ

Adam söwdasyny amala aşyrmakda ýa-da adam söwdasynyň pidasy bolmakda güman edilýän adama garşy durjak bolmaň. Özüňiziň şübheleriňiz barada adam söwdasynyň pidasyňa bildirmäň

Adam söwdasy bilen baglanyşykly ýagdaý barada habar berlende, adam söwdasyny amala aşyrmakda we/ýa-da adam söwdasynyň pidasy bolmakda güman edilýän adam barada jikme-jik maglumat bolmalydyr:

- Bu işe baş goşandygy güman edilýän edaralar barada maglumat (mysal üçin, ady, önümçiligiň görnüşi).
- Adam söwdasyny amala aşyryan adamyň ýa-da adam söwdasynyň güman edilýän pidasynyň mümkin boldugyça doly beýanyny beriň (boýy, agramy, geýimi, tatuažynyň bolmagy ýa-da üýtgeşik fiziki aýratynlyklary).

Adatdan daşary ýagdaýlarda, ýagny, zorluk howpy abananda, fiziki hüjüm edilende ýa-da gyssagly lukmançylyk kömegi gerek bolan halatynda we ş.m. ýagdaýlarda gaýragoýulmasyz telefon belgisi ☎(+99312) 46 14 35 ýa-da polisiýa bölümine ☎02 telefon belgisi boýunça jaň ediň.

Ýolbaşçylara ýa-da gorag gullugyna habar bermek arkaly, öz edaraňyzyň korporatiw düzgünlerini berjaý ediň.

ADAM SÖWDASYNYŇ ALAMATLARY

TEHNIKI IŞGÄRLER, HYZMAT EDÝÄN IŞGÄRLER,

ŞOL SANDA OTAGLARA HYZMAT EDÝÄN

IŞGÄRLER ÜÇIN

Tehniki we hyzmat edýän işgärleriň, adatça, adam söwdasynyň alamatlarynyň ýüze çykyp biljek myhmanhana otaglaryna has köp girmäge mümkinçilikleri bar. Adam söwdasynyň görkezijilerini bilseňiz, siz adam söwdasy bilen bagly ýagdaýlary ýüze çykarmaga kömek edip bilersiňiz.

UMUMY GÖRKEZIJILER

- Otagyň gapysynda hemişe “Biynjalyk etmäň” diýen ýazgy bolýar
- Hyzmat edýän işgärlerden ýa-da otagy arassalaýan işgärlerden goşmaça hyzmatlary sorayar (mysal üçin, goşmaça süpürgiçler, täze ýorgan-düşek daşy we ş.m.), emma olara myhmanhananyň / hosteliň otagyna girmäge rugsat bermeyär
- Birnäçe günläp arassaçylyk hyzmatlaryndan peýdalanmaýar
- Otagda aşa köp mukdarda nagt puluň bolmagy
- Fiziologik suwuklyklaryň ysy
- Birnäçe kompýuterleriň, ykjam telefonlaryň, peýjerleriň, kredit kartlary ýa-da beýleki tehnologiýalary okyjy enjamlaryň bolmagy
- Şol bir adam birnäçe otagy bronlaýar
- Otagda galýanlaryň sanynyň çendenaşa köp bolmagy
- Şahsy goşlarynyň az bolmagyna ýa-da asla ýoklugyna garamazdan, uzak möhletleýin galmagy
- Dürli harytlar, goşlar, poçta bukjalary we dürli atlara degişli nagt pullar / gapjyklar bilen doldurylan otaglar

Ýokarda görkezilen alamatlaryň haýsy hem bolsa biriniň bolmagy, adamyň adam söwdasynyň pidasy bolandygyny aňlatmaýar. Karar berlende işgärler ýagdaýlaryň hemmesini göz önünde tutmalydyrlar.

ADAM SÖWDASY BABATYNDÄ ŞÜBHE DÖRÄNDE SIZIŇ ETMELI HEREKETLERIŇIZ

Adam söwdasyny amala aşyrmakda ýa-da adam söwdasynyň pidasy bolmakda güman edilýän adama garşy durjak bolmaň. Özüňiziň şübheleriňiz barada adam söwdasynyň pidasyna bildirmäň.

Şübheli jenaýat işi barada habar bermek üçin ýa-da adatdan daşary ýagdaýlarda, ýagny, zorluk howpy abananda, fiziki hüjüm edilende ýa-da gyssagly lukmançylyk kömegi gerek bolan halatynda we ş.m. ýagdaýlarda gaýragoýulmasyz telefon belgisi ☎ (+99312) 46 14 35 ýa-da polisiýa bölümüne ☎ 02 telefon belgisi boýunça jaň ediň.

Ýolbaşçylara ýa-da gorag gullugyna habar bermek arkaly, öz edaraňyzyň korporativ düzgünlerini berjaý ediň.

ADAM SÖWDASYNYŇ ALAMATLARY KONSÝERŽLER, GOŞ DAŞAÝJYLAR, HASABA ALYŞ BÖLÜMINIŇ, GORAG GULLUGYNYŇ IŞGÄRLERI WE AWTOULAGLARY DURALGALARA ÝERLEŞDIRÝÄN IŞGÄRLER

Konsýeržler, goş daşajylar, hasaba alyş bölüminiň, gorag gullugynyň işgärleri we awtoulaglary duralgalara ýerleşdirýän işgärler, adaty, myhmanlar myhmanhana girenlerinde olary ilkinji garşyalaýan adamlardyr. Myhmanhanada hasaba durýan wagty ýa-da myhmanhananyň hyzmatlary barada sorýan wagty, myhman adam söwdasyny alamatlandyryýan hereketleri görkezip biler.

UMUMY GÖRKEZIJILER

- Otaga ýerleşýän adamlar aladaly ýa-da şikes ýetirilen görünýärler.
- Şol bir adam birnäçe otagy bronlaýar.
- Otaga ýerleşende şahsy goşlary az ýa-da asla ýok.
- Otag üçin nagt görnüşinde ýa-da önünden pul goýulan kredit kart arkaly tölenýär.
- Otaga ýerleşýänler hasaba alnyşda doly atlary, öý salgylary ýa-da ulag serişdeleri barada maglumat bermeyärler.
- Kämilik ýaşyna ýetmedikler (töleg edýän, hyzmatlar barada sorýan wagty) özlärini uly adam ýaly alyp barýarlar ýa-da öz ýaşlaryndan uly görünmäge çalyşýarlar.
- Myhman başda bile gelmedik, kämlik ýaşyna ýetmedik adam bilen bilelikde peýda bolýar.
- Belli bir döwrüň içinde adamlar myhmanhananyň ýanynda birnäçe gezek düşläpdiler ýa-da gelip görüpdiler.

- Adamlar otagdan kân çykmaýarlar, asla çykmaýarlar ýa-da iş sagatlaryndan soň çykýarlar.
- Otaga ýerleşýän adamlaryň şahsyýetlerini tassyklaýan resminamalary ýok.
- Otag sagatlaýyn, bir günden az wagtlaýyn ýa-da has uzak möhletleýin alynýar, bu bolsa siziň üçin adaty görünmeýär.
- Alnan otagda krowatlaryň sany hemişe galýan adamlaryň sanyndan az.
- Gelip-gidýänlere ýa-da myhmanhananyň işgärlerine haryt satýan ýa-da olardan sadaka sorayán adamlar.
- Adamlar myhmanhananyň esasy girişinden däl-de, gapdal ýa-da yzky girelgelerinden girip çykýarlar.
- Awtoulag duralgasynda goýlan ulag yzky tarapy görner ýaly edilip goýulýar, şol sebäpli awtoulagyň belgisi görünmeýär.

Ýokarda görkezilen alamatlaryň haýsy hem bolsa biriniň bolmagy, adamyň adam söwdasynyň pidasy bolandygyny aňlatmaýar. Karar berlende işgärler ýagdaýlaryň hemmesini göz önünde tutmalydyrlar.

ADAM SÖWDASY BABATYNDÄ ŞÜBHE DÖRÄNDE SIZIŇ ETMELI HEREKETLERIŇIZ

Adam söwdasyny amala aşyrmakda ýa-da adam söwdasynyň pidasy bolmakda güman edilýän adama garşy durjak bolmaň. Özüňiziň şübheleriňiz barada adam söwdasynyň pidasyna bildirmäň.

Şübheli jenaýat işi barada habar bermek üçin ýa-da adatdan daşary ýagdaýlarda, ýagny, zorluk howpy abananda, fiziki hüjüm edilende ýa-da gyssagly lukmançylyk kömegi gerek bolan halatynda we ş.m. ýagdaýlarda gaýragoýulmasyz telefon belgisi ☎ (+99312) 46 14 35 ýa-da polisiýa bölümüne ☎ 02 telefon belgisi boýunça jaň ediň.

Ýolbaşçylara ýa-da gorag gullugyna habar bermek arkaly, öz edaraňyzyň korporatiw düzgünlerini berjaý ediň.

ADAM SÖWDASYNYŇ ALAMATLARY IÝMITE WE IÇGILERE JOGAPKÄR IŞGÄRLER

Iýmitlere we içgilere seredýän işgärler myhmanyň otagyna girip bilerler ýa-da olary myhmanhananyň restoranynda ýa-da barynda görüp bilerler. Myhmanyň adam söwdasynyň pidasy bolup biljekdigini görkezýän alamatlara üns beriň.

UMUMY GÖRKEZIJILER

- Entäp ýören we erkek kişilere azar berip ýören adamlar.
- Stoluň başynda ýa-da barda garaşyp oturan, soňra erkek kişiler tarapyndan äkidilen adamlar (adam söwdasy bilen meşgullanýan ýa-da müşderi).
- Myhmanhananyň işgärlerinden ýa-da myhmanlardan iýmit ýa-da pul dileýän adamlar.

Stollarda goýlan nagt pullary ýa-da çekleri alýan adamlar.

Ýokarda görkezilen alamatlaryň haýsy hem bolsa biriniň bolmagy, adamyň adam söwdasynyň pidasy bolandygyny aňlatmaýar. Karar berlende işgärler ýagdaýlaryň hemmesini göz önünde tutmalydyrlar.

ADAM SÖWDASYNA ŞÜBHELENÝÄN BOLSAŇYZ NÄME ETMELI?

Adam söwdasyny amala aşyrmakda ýa-da adam söwdasynyň pidasy bolmakda güman edilýän adama garşy durjak bolmaň. Özünüziň şübheleriňiz barada adam söwdasynyň pidasyna bildirmäň.

Şübheli jenaýat işi barada habar bermek üçin ýa-da adatdan daşary ýagdaýlarda, ýagny, zorluk howpy abananda, fiziki hüjüm edilende ýa-da gyssagly lukmançylyk kömegi gerek bolan halatynda we ş.m. ýagdaýlarda gaýragoýulmasyz telefon belgisi ☎ (+99312) 46 14 35 ýa-da polisiýa bölümüne ☎ 02 telefon belgisi boýunça jaň ediň.

Ýolbaşçylara ýa-da gorag gullugyna habar bermek arkaly, öz edaraňyzyň korporatiw düzgünlerini berjaý ediň.

www.oomasgala.com

***Howpsuz migrasiýa barada habarly boluň we zerurlyk
çykan ýagdaýynda adam söwdasynyň önüni almak
boýunça ☎(+99312) 46 35 14 “Ynam”
gaýragoýulmasyz telefon belgisine jaň ediň.***

Bu neşir USAID-iň Merkezi Aziýada Howpsuz Migrasiýa taslamasynyň çäginde Birleşen Milletler Guramasynyň Neşe Serişdeleri we Jenäýatçylyk baradaky Müdirligi (UNODC) bilen hyzmatdaşlykda işlenip düzüldi. Bu maglumatlar Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň Halkara Ösüş Agentliginiň (USAID) üsti bilen Amerikanyň halkynyň goldawy bilen döredildi. Onuň mazmuny boýunça jogapkärçilik Winrock International guramasyna degişlidir we USAID-iň, ABŞ hökümetiniň ýa-da UNODC-niň resmi pikirlerini beýan edýän däldir.